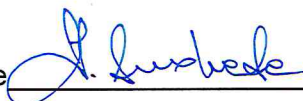

Apstiprināta:
Direktore Inese Sudraba
2019. gada 29. augustā

Valmieras Mūzikas skola
Mācību priekšmets
TUBAS SPĒLE

Mācību priekšmeta programma aktualizēta
pūšaminstrumentu un sitaminstrumentu kopas
2019. gada 27. augusta sēdē, pieņemta pedagoģiskajā sēdē
2019. gada 29. augustā, protokols Nr.3.

Mācību priekšmeta programmas izstrādāšanu un aktualizēšanu vadīja

_____ Mārtiņš Birnis

_____ Gunārs Geduševs

_____
Paraksts

_____
Paraksts

Valmieras Mūzikas skolas
profesionālās ievirzes izglītībasprogrammas
Pūšaminstrumentu spēle mācību priekšmeta Tubas spēle

Programma

1. Programmas apraksts.

1.1. Mācību priekšmeta Tubas spēle mērķi un uzdevumi.

1.1.1. Mērķi:

- veidot radošu un kvalitatīvu mācību procesu, tādējādi nodrošinot izglītojamajiem iespēju sagatavoties vidējā profesionālā izglītības programmā Instrumentālā mūzika apakšprogrammā Pūšaminstrumentu spēle - Tubas spēle;
- radīt motivāciju izglītības turpināšanai vidējā profesionālā izglītības programmā Instrumentālā mūzika apakšprogrammā Pūšaminstrumentu spēle - Tubas spēle;
- sekmēt izglītojamo veidošanos par garīgi attīstītu, brīvu, atbildīgu un radošu personību;
- sagatavot izglītojamus patstāvīgai muzicēšanai pēc mūzikas skolas absolvēšanas.

1.1.2. Uzdevumi:

- nodrošināt izglītojamajiem kvalitatīvu pamatzināšanu un pamata prasmju apguvi Tubas spēlē, veicināt muzikālo spēju attīstību, kā arī vērtību orientācijas veidošanu mūzikā, atbilstoši uzņemšanas prasībām vidējā profesionālā izglītības programmā Instrumentālā mūzika apakšprogrammā Pūšaminstrumentu spēle - Tubas spēle;
- sekmēt kolektīvās, individuālās un muzikālās darbības pieredzes apguvi;
- veicināt tehnisko prasmju apguvi, lai izglītojamie ar savu iztēli un tehnisko prasmi spētu atskaņot dažādu stilu, laikmetu un raksturu skaņdarbus;
- atraisīt izglītojamo muzikalitāti un radošās spējas, sekmēt izglītojamo emocionālo un intelektuālo attīstību;
- sagatavot un motivēt izglītojamus tālākai profesionālās izglītības ieguvei;
- iemācīt izglītojamajiem mācīties patstāvīgi, prast analizēt savu spēli, attīstīt pamatprasmi raksturot skaņdarbu tēlainību un mūzikas valodu;
- sniegt priekšstatu un attīstīt orientēšanos mūzikas žanros, stilos un komponistu daiļradē.

2. Uzņemšanas prasības.

2.1. Profesionālās ievirzes izglītības programmā persona tiek uzņemta, pamatojoties uz izglītības iestādes noteiktā vispārējās fizioloģiskās piemērotības un muzikālo dotību pārbaudījuma rezultātiem.

3. Mācību programmas specialitātē apguves ilgums un apjoms:

3.1. Izglītības programmas īstenošana notiek līdztekus vispārējai izglītībai;

3.2. Programmas apguves ilgums ir 6 (*7) gadi. *7.mācību gads paredzēts audzēkņiem, lai nodrošinātu secīgu pāreju no vienas(sk. Pielikums Nr.1);

3.3. Mācību periods 6 gadi;

3.4. Mācību nedēļu skaits: 210;

3.5. Kopējais stundu skaits: 1697 (t.sk. mūzikas teorija, vispārējās klavieres, kolektīvā muzicēšana);

3.6. Kontaktstundas: 420;

- 3.7. Prakse (koncerti, konkursi, festivāli, meistarklases, radošās nometnes).
4. Mācību darba formas un metodes:
  - 4.1. Mācību stunda;
  - 4.2. Patstāvīgā darba stundas;
  - 4.3. Kolektīvā muzicēšana sākot ar 3 mācību gadu(1-2 mācību gadā pēc pedagoga ieskatiem);
  - 4.4. Izglītojamo koncertu prakse:
    - slēgtie koncerti klases ietvaros;
    - atklātie – klases, skolas, pilsētas, Latvijas, starptautiskā mērogā.
  - 4.5. Konkursi:
    - skolas, reģionālie, valsts, starptautiskā mērogā.
  - 4.6. Festivāli:
    - Starptautiskais Ziemas mūzikas festivāls Valmierā;
    - reģionālie, valsts, starptautiskā mērogā.
5. Audzēkņu mācību saniegunu vērtēšanas prasības prasības, formas un veidi, zināšanu un prasmju vērtēšana:
  - 5.1. Pārbaudes formas – programmas atskaņošana, tehnisko prasmju pārbaude;
  - 5.2. Pārbaudes veidi:
    - tehnisko prasmju pārbaudes;
    - mācību koncerti;
    - eksāmeni (pārceļšanas eksāmeni, skolas beigšanas eksāmens, skolas beigšanas eksāmens – koncerts);
    - noklausīšanās – pretendentu atlase koncertiem, konkursiem, festivāliem.
  - 5.3. Sasniegunu vērtēšanas pamatprincipi:
    - skaņdarba nošu teksta apguves pakāpe;
    - skaņdarba stila un rakstura izjūta;
    - skaņdarba dramaturģijas atklāsme (formas izjūta, dinamiskās gradācijas, artikulācija, toņa kvalitāte, intonācijas precizitāte);
    - psiholoģiskie faktori- uzstāšanās emocionālitate, artistiskums;
    - pārbaudes darbi tiek vērtēti 10 ballu sistēmā.
  - 5.4. Vērtēšanas kritēriju tabula skatīt pielikumā Nr. 2 un Nr.3.
  - 5.5. Tehniskā pārbaudījuma prasības skatīt pielikumā Nr. 4.
  - 5.6. Noslēguma eksāmena prasības:
    - atskaņot 1 izvērsta formas skaņdarbu (Sonāte, Variācijas, Koncerta 1 daļa) un 1 skaņdarbu vai 3 dažāda rakstura, stila un laikmeta skaņdarbus. (noslēguma eksāmena programmā vēlams iekļaut latviešu komponistu skaņdarbu).
6. Programmas vispārējs saturs.
  - 6.1. Mūzikas uztvere:
    - 6.1.1. Mūzikas uztvere pēc dzirdes;
    - 6.1.2. Mūzikas daudzveidības iepazīšana;
    - 6.1.3. Iekšējās dzirdes, muzikālās atmiņas un ritma izjūtas attīstība;
    - 6.1.4. Kultūrvides daudzveidības iepazīšana.
  - 6.2. Mūzikas valoda:
    - 6.2.1. Izcilu mūzikas piemēru iepazīšana;
    - 6.2.2. Dažādu mūzikas žanru, stilu izpratne un interpretācija;

- 6.2.3. Mūzikas izteiksmes līdzekļu (ritms, tembrs, dinamika, skaņas augstums u.c.) apguve un pielietošana radošajā darbībā.
- 6.3. Muzikāli radošā darbība:
  - 6.3.1. Muzikāli intelektuālo spēju attīstība;
  - 6.3.2. Praktiskā muzicēšana, apgūstot instrumenta spēles pamatus gan solo, gan kolektīvajā muzicēšanā;
  - 6.3.3. Eksperimentēšana un improvizācija;
  - 6.3.4. Citu izpildītāju atskaņojuma vērošana un analīze;
  - 6.3.5. Citu izpildītāju atskaņojuma vērošana un analīze.
7. Programmas apguves kvalitātes novērtēšana:
  - 7.1. Izglītojamie, kuri apguvuši izglītības programmu un nokārtojuši visus programmā iekļautos mācību pārbaudījumus ar pietiekamu vērtējumu, saņem Apliecību par profesionālās ievirzes izglītību.
8. Tālākās izglītības iespējas:
  - 8.1. Turpināt izglītību vidējā profesionālā izglītības programmā Instrumentālā mūzika apakšprogrammā Pūšaminstrumentu spēle – Tubas spēle, kā arī citās vidējās profesionālās izglītības programmās;
  - 8.2. Izglītoties dažāda veida profesionālās pilnveides programmās.
9. Mācību programmas Tubas spēle satura apguves secība, zināšanu un prasmju pārbaude:
  - 9.1. Profesionālās ievirzes Tubas spēles audzēknim ir nepieciešams apgūt dažāda stila, formas un satura skaņdarbus, mūzikas izteiksmes līdzekļus, jāiegūst instrumenta spēles tehniskās prasmes un jāpilnveido tās;
  - 9.2. Pedagoģa uzdevums ir novērtēt audzēkņa piemērotību izvēlētajam instrumentam, fiziskos un muzikālos dotumus. Pareiza ambašūra un elpas (izelpas) nostādīšana ir viens no pedagoģa pamatuzdevumiem;
  - 9.3. Izglītības programma jāapgūst, ievērojot audzēkņa fiziskos dotumus, uztveres spējas, kā arī izvēlēta instrumenta specifiku;
  - 9.4. Mācību koncertos un eksāmenos programmu atskaņo no galvas;
  - 9.5. Tehniskajās ieskaitēs etīdi atskaņo no notīm.

10. Programmas satura izvērsums:

Klase.	Zināšanas un prasmes	Zināšanu un prasmju pārbaude.
1.	<p>Mācību gads tiek veltīts:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pareizas stājas, instrumenta turēšanas apguvei; ambušūra nostādīšanai; ▪ pareizas elpas, mēles un pirkstu koordinācijas attīstībai; ▪ skaņas veidošanai un tās kvalitātes attīstīšanai. <p>Gammas apgūst ievērojot audzēkņa vispārējo attīstību, muzikālo dotumu un spēju attīstības pakāpi un muzikālās darbības individuālo tempu.</p> <p>Vingrinājumi, eīdes skaņdarbi pamatiemaņu nostiprināšanai.</p> <p>Skaņveides paņēmienu – <i>detache</i>, <i>legato</i>, <i>accenti</i>.</p> <p>Nošu ilgumi – vesela nots līdz astotdaļa un atbilstošas pauzes,</p> <p>Ritma formula – ceturtdaļa ar punktu,</p> <p>Taktmēri – $2/4$, $3/4$, $4/4$, atkārtojuma zīme, volta.</p> <p>Faktūra – melodija.</p> <p>Dinamika – <i>p</i>, <i>f</i>, <i>mp</i>, <i>mf</i>, <i>crescendo</i>, <i>diminuendo</i>.</p> <p>Tempa un rakstura apzīmējumi- <i>Moderato</i>, <i>Andante</i>, <i>ritenuto</i>, <i>Tempo I</i>, <i>dolce</i>, <i>Allegro</i></p>	<p>I semestrī:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pārbaudes darbus kārto atkarībā no iepriekšējās sagatavoības un skolotāja ieskatiem. <p>II semestrī:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mācību koncerts (divi dažāda rakstura skaņdarbi) ▪ Pārceļšanas eksāmens (divi dažāda rakstura skaņdarbi).

Ieteicamā repertuāra piemēri:

1. Latviešu tautas dziesmas – Aijā, Ancīt! Aijā, žūžū lāča bērni! Šūpo mani māmuliņa! Aiz kalniņa dūmi kūp, Čučī mana līgaviņa! Pūt vējiņi! Pieci gadi kalpiņ biju, Seši mazi bundzinieki, Suņi zaķim pēdas dzina, Rikšiem bērīt es palaidu, Protu, protu, redzu, redzu.
2. V. A. Mocarts. Allegro.
3. L. van Bēthovens. Burvju ziediņš.

Klase.	Zināšanas un prasmes	Zināšanu un prasmju pārbaude.
2.	<p>Mācību gadā turpina strādāt pie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pareizas stājas, instrumenta turēšanas apguvei; ambušūra nostādīšanai; ▪ pareizas elpas, mēles un pirkstu koordinācijas attīstībai; ▪ skaņas veidošanai un tās kvalitātes attīstīšanai. <p>Gammas apgūst ievērojot audzēkņa vispārējo attīstību, muzikālo dotumu un spēju attīstības pakāpi un muzikālās darbības individuālo tempu.</p> <p>Turpina spēlēt vingrinājumus, elpas nostiprināšanai, ambušūra veidošanai, artikulācijai un mēles darbībai, pirkstu tehnikai.</p> <p>Skaņveides paņēmieni – <i>detache</i>, <i>legato</i>, akcenti.</p> <p>Nošu ilgumi un pauzes sešpadsmitdaļņots.</p> <p>Metroritms – sešpadsmitdaļņots, uztakts, stiprā – vājā taktsdaļa.</p> <p>Dinamika – <i>p</i>, <i>f</i>, <i>mp</i>, <i>mf</i>, <i>crescendo</i>, <i>diminuendo</i>.</p> <p>Tempa un rakstura apzīmējumu piemēri – <i>Moderato</i>, <i>Andante</i>, <i>Allegretto</i>, <i>ritenuto</i>, <i>Tempo I</i>, <i>dolce</i>, <i>Allegro</i>, <i>Lento</i>.</p> <p>Gammas: Do, Sol, Fa, mažori, trijskanis.</p> <p>Vingrinājumi, etīdes, un skaņdarbi pamatiemaņu nostiprināšanai.</p> <p>Etīdes: 4-6.</p> <p>Skaņdarbi: līdz 6 sk-d.</p>	<p>I semestrī:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tehniskos pārbaudes darbus kārto atkarībā no iepriekšējās sagatavotības un skolotāja ieskatiem. • Mācību koncerts (divi dažāda rakstura skaņdarbi) <p>II semestrī:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tehniskos pārbaudes darbus kārto atkarībā no iepriekšējās sagatavotības un skolotāja ieskatiem. ▪ Mācību koncerts (divi dažāda rakstura skaņdarbi) ▪ Pārceļšanas eksāmens (divi dažāda rakstura skaņdarbi).

Ieteicamā repertuāra piemēri:

1. Latviešu tautas dziesmas – Krauklīts sēž ozolā, Jūriņ prasa smalku tīklu, Tec saulīte, tecēdama.
2. V. A. Mocarts. Leporello ārija no operas Don Giovanni.
3. K. Sensāns. Zilonis no Dzīvnieku karnevāla.
4. L. van Bēthovens. Kontrdeja.
5. T. Lulli. Menuets.
6. J. S. Bahs. Ārija c-moll.
7. J. Brāmss. Šūplā dziesma.
8. P. Čaikovskis. Sena franču dziesmiņa.
9. D. Fliss. Šūplā dziesma.

Klase.	Zināšanas un prasmes	Zināšanu un prasmju pārbaude.
3.	<p>Turpina vingrinājumu spēli – stājas, elpošanas, lūpu stāvokļa, mēles darbības, pirkstu tehnikai.</p> <p>Skaņveides paņēmieni – <i>staccato</i>, nošu ilgumi un pauzes.</p> <p>Metroritms – sinkope, triole, fermāta, <i>Da Capo al Fine</i>.</p> <p>Taktsmēri 3/8, 6/8.</p> <p>Dinamika – <i>pp</i>, <i>ff</i>.</p> <p>Formas – divdaļu, trīsdaļu formas. Tempa un rakstura apzīmējumu piemēri – <i>Maestoso</i>, <i>accelerando</i>, <i>Adagio</i>.</p> <p>Gammas: Mažora un paralēlā minora gammas līdz 2 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4.</p> <p>Vingrinājumi, etīdes, un skaņdarbi pamatiemaņu nostiprināšanai.</p> <p>Etīdes: 6-8.</p> <p>Skaņdarbi: līdz 8 sk-d.</p>	<p>I semestrī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite bemolētās tonalitātes līdz 2 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4. Etīde. Lasīšana no lapas. • Mācību koncerts (divi dažāda rakstura skaņdarbi) <p>II semestrī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite diezētās tonalitātes līdz 2 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4. Etīde. Lasīšana no lapas. • Mācību koncerts (divi dažāda rakstura skaņdarbi) • Pārceļšanas eksāmens (divi dažāda rakstura skaņdarbi).

Ieteicamā repertuāra piemēri:

1. Latviešu tautas dziesmas – Bēdu manu, lielu bēdu, Līgodama upe nesa, Teici, teici valodiņa.
2. J. Mediņš. Glāsts.
3. J. Brāmss. Vācu dziesma.
4. Šveiciešu tautas dziesma. Dzeguzīte
5. G. F. Hendelis. Burē.
6. L. van Bēthovens. Lauku deja.
7. K. Sensāns. Zilonis
8. J.S. Bahs. Burē.

Klase.	Zināšanas un prasmes	Zināšanu un prasmju pārbaude.
4.	<p>Nošu ilgumi un pauzes.</p> <p>Metroritms – ritma grupas ar salīgotām notīm, starptaktu sinkope. Vēsturisko laikmetu stilistikas piemēri – baroks, klasicisms, romantisms.</p> <p>Dinamika – <i>sfz</i>, <i>fp</i>.</p> <p>Tempa un rakstura apzīmējumu piemēri – <i>gracioso</i>, <i>Da Capo</i>, <i>Fine</i>, <i>Largo</i>, <i>Marciale</i>, fermata.</p> <p>Gammas: Mažora un paralēlā minora gammas līdz 3 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4.</p> <p>Vingrinājumi, etīdes, un skaņdarbi pamatiemaņu nostiprināšanai</p> <p>Etīdes: 6-8.</p> <p>Skaņdarbi: līdz 8 sk-d.</p>	<p>I semestrī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite bemolētās tonalitātes līdz 3 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4. Etīde. Lasīšana no lapas. • Mācību koncerts (divi dažāda rakstura skaņdarbi) <p>II semestrī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite diezētās tonalitātes līdz 3 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4. Etīde. Lasīšana no lapas. • Mācību koncerts (divi dažāda rakstura skaņdarbi) • Pārceļšanas eksāmens (divi dažāda rakstura skaņdarbi).

Ieteicamā repertuāra piemēri:

1. V. A. Mocarts. Šampanieša ārija no operas Don Giovanni.
2. G. F. Hendelis. Menuets.
3. Ē. Ešņvalds. Vikingu kuģis.
4. E. Dārziņš. Teici to stundu. Vēl tu rozes plūc.
5. J.Kosma. Autumn Leaves.
6. J.Mandel. The shadow of your smile.

Klase.	Zināšanas un prasmes	Zināšanu un prasmju pārbaude.
5.	<p>Melismi – priekšskanis, <i>gruppetto</i>. Nošu ilgumi un pauzes. Metroritms – sekstole, maiņu, jaukts, salikts metrs. Vēsturisko laikmetu stilistikas piemēri – baroks, klasicisms, romantisms, impresionisms. Tempa un rakstura apzīmējumi <i>Piu/meno mosso, poco a poco, Grave, Largo, Prestissimo, accelerando, Tempo di Valse, Tempo di Marcia, rubato</i>. Dinamika – <i>sub p, sub f</i>. Gammas: Mažora un paralēlā minora gammas līdz 4 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4, D7 un VII7 pamatveidā, hromatiskā gamma. Vingrinājumi, etīdes, un skaņdarbi pamatiemaņu nostiprināšanai. Etīdes: 6-8. Skaņdarbi: līdz 8 sk-d. Vēlams apgūt vienu izvērsta formas skaņdarbu</p>	<p>I semestrī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite bemolētās tonalitātes līdz 4 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4. Etīde. Lasīšana no lapas. • Mācību koncerts (divi dažāda rakstura skaņdarbi) <p>II semestrī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite diezētās tonalitātes līdz 4 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4. Etīde. Lasīšana no lapas. • Mācību koncerts (divi dažāda rakstura skaņdarbi) • Pārceļšanas eksāmens (divi dažāda rakstura skaņdarbi).

Ieteicamā repertuāra piemēri:

1. P. Čaikovskis. Saldais sapņojums.
2. C. Franks. Panis Angelicus.
3. J. Kofrons. Apsveikums.
4. D. Kabajevskis. Rondo-tokāta.
5. T. Ramo. Menuets.
6. E. Grīgs. Valsis.
7. K. Gluks. Ārija no operas Orfejs.
8. S. Prokofjevs. Gavote no Klasiskās simfonijas.
9. P. Čaikovskis. Gremina ārija no operas Pīķa dāma.
10. V. A. Mocarts. Papageno ārija no operas Burvju flauta.
11. Dt. F. Sousa. The Thunderer.

Klase.	Zināšanas un prasmes	Zināšanu un prasmju pārbaude.
6.	<p>Strādā pie toņa kultūras. Izlīdzināts skaņējums visos reģistros. Skaņdarbos prot atklāt muzikālo tēlu. Metroritms – 5/8 taktsmērs, jaukts, salikts metrs.</p> <p>Tempa un rakstura apzīmējumi – <i>allargando, cantabile, espressivo</i>.</p> <p>Formas – koncerts, variācijas.</p> <p>Gammas: Mažora un paralēlā minora gammas līdz 4 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4.</p> <p>Gammas: Mažora un paralēlā minora gammas līdz 4 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4, D7 un VII7 pamatveidā, hromatiskā gamma.</p> <p>Vingrinājumi, eņģes, un skaņdarbi pamatiemaņu nostiprināšanai.</p> <p>Eņģes: 10</p> <p>Skaņdarbi: līdz 8 sk-d. Vēlams apgūt vienu izvērsta formas skaņdarbu.</p>	<p>I semestrī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tehniskā ieskaite bemolētās tonalitātes līdz 4 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4. Eņģe. Lasīšana no lapas. Mācību koncerts (divi dažāda rakstura skaņdarbi) <p>II semestrī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tehniskais eksāmens diezētās tonalitātes līdz 4 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4. Eņģe. Lasīšana no lapas. Noslēguma eksāmens izvērsta formas skaņdarbs VAI 3 dažāda rakstura, laikmeta un stila skaņdarbi.

Ieteicamā repertuāra piemēri:

1. F. Mendelszons. Pavasara dziesma.
2. G. Hendelis. Burē.
3. G. Ekkls. Sonāte.
4. J. S. Bahs. Burē
5. F. Šūberts. Serenāde.
6. A. Randals. Serenāde.
7. K. Debisī. Mazais nēģerēns.
8. Š. Guno. Zaldātu maršs no operas Fausts.
9. F.W.Meacham. American Patrol.

11. Katram pedagogam ir uzdevums brīvi un radoši, izmantojot visu pieejamo literatūru, veidot izglītojamo muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

11.1. Ieteicamie nošu literatūras piemēri instrumenta spēles tehnisko prasmju attīstīšanai:

J. D. Ployhar. Technic today. 1; 2. un 3. daļa.

K. Swenson. Melodious Etudes for Tuba. 1; 2. un 3. daļa.

G. C. Yaus. 101 ritma vingrinājums.

7. mācību gads

7. mācību gads paredzēts izglītojamiem, lai nodrošinātu secīgu pāreju no vienas izglītības pakāpes nākamajā mūzikas profesionālās izglītības pakāpē.

Programmas prasības un grūtības pakāpe ir atbilstoša 6. klases mācību satura apguves prasībām.

Programmas prasības izglītības programmā Tubas spēlē

<p>Strādā pie toņa kultūras. Izlīdzināts skanējums visos reģistros. Skaņdarbos prot atklāt muzikālo tēlu.</p> <p>Formas – koncerts, variācijas.</p> <p>Gammas: Mažora un paralēlā minora gammas līdz 4 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4, D7 un VII7 pamatveidā, hromatiskā gamma.</p> <p>Vingrinājumi, etīdes, un skaņdarbi pamatiemaņu nostiprināšanai.</p> <p>Etīdes:10</p> <p>Skaņdarbi: līdz 8 sk-d. Vēlams apgūt vienu izvērsta formas skaņdarbu</p>	<p>I semestrī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite bemolētās tonalitātes līdz 4 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4. Etīde. Lasīšana no lapas. • Mācību koncerts (divi dažāda rakstura skaņdarbi) <p>II semestrī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite diezētās tonalitātes līdz 4 zīmēm, trijskanis, arpēdžijas pa 3 un pa 4. Etīde. Lasīšana no lapas. • Mācību koncerts, kura programma izveidota, lai nodrošinātu secīgu pāreju no vienas izglītības pakāpes nākamajā mūzikas profesionālās izglītības pakāpē.
---	--

Valmieras mūzikas skola
Izglītības programmas „Instrumentālā mūzika”, apakšprogramma „Pūšaminstrumentu spēle”
Vērtēšanas kritēriji tehniskajos pārbaudījumos un eksāmenos.

Vērtēšanas komponenti	Vērtējums ballēs	Vērtējuma atšifrējums
Visi vērtēšanas komponenti kopumā.	1	Nav izpratnes par instrumenta spēles tehnikas komponentu pielietošanas būtību, trūkst iemaņu.
	2	Apgūtas atsevišķas instrumentas spēles tehnikas zināšanas, prasmes un iemaņās, taču nav spēju tās praktiski pielietot.
Tehnisko komponentu: gammu, trijskaņu, apvērsumu, etīdes vai skaņdarba nošu teksta pārzināšana.	3	Ļoti vāja.
	4	Vāja, individuālo spēju līmenī.
	5	Vairāki izpildīti nepareizi.
	6	Daži izpildīti nepareizi.
	7	Laba.
	8	Pārlicinoša.
Toņa kultūra.	3	Ļoti vāji kontrolēta.
	4	Vāji kontrolēta, individuālo spēju līmenī.
	5	Apmierinoša.
	6	Gandrīz laba.
	7	Laba.
	8	Ļoti laba, muzikāla.
Temps.	3	Ļoti lēns.
	4	Lēns, individuālo spēju līmenī.
	5	Palēns.
	6	Mazliet lēnāks par noteikto minimālo metronomisko tempu.
	7	Noteiktais minimālais metronomiskais temps.
	8	Ātrāks par noteikto minimālo metronomisko tempu.
Visi vērtēšanas komponenti kopumā.	9	Augsts instrumenta spēles tehniskais izpildījuma līmenis, tehniskie komponenti tiek pielietoti vispusīgi un sabalansēti.
	10	Ļoti augsts instrumenta spēles tehniskais izpildījuma līmenis, tehnisko komponentu skaidrs, precīzs, pārlicinošs pielietojums.

Valmieras mūzikas skola
Skaņdarbu atskaņojuma prasmiņu vērtējuma kritēriji
mācību koncertos un eksāmenos.

Vērtēšanas komponenti	Vērtējums ballēs	Vērtējuma atšifrējums
Visi vērtēšanas komponenti kopumā.	1	Nav izpratnes par instrumenta spēles komponentu pielietošanas būtību, trūkst iemaņu.
	2	Apgūti atsevišķi instrumenta spēles komponenti, prasmes un iemaņas, taču nav spēju tās praktiski pielietot.
1. Skaņdarbu atskaņojuma tehniskā precizitāte. Temps, metroritms, dinamika, Artikulācija, skaņdarba nošu teksta apguve.	3	Bieži neatbilst komponista norādēm, ir daudz teksta kļūdu.
	4	Daļēji atbilst komponista norādēm, sastopamas biežas teksta kļūdas un neprecizitātes.
	5	Kopumā atbilst komponista norādēm, skaņdarbos pieļautas teksta kļūdas un neprecizitātes.
	6	Kopumā atbilst komponista norādēm, bet dažos skaņdarbos pieļautas neprecizitātes.
	7	Kopumā atbilst komponista norādēm, atskaņojums vietām nedaudz formāls.
	8	Atbilst komponista norādēm, atskaņojums precīzs, sabalansēts.
	9	Pilnībā atbilst komponista norādēm, atskaņojums harmonisks un pārlicinošs.
	10	Pilnībā atbilst komponista norādēm, ir spilgts, pārlicinošs un radošs.
2. Skaņas kvalitāte. Toņa kultūra. Intonācijas precizitāte.	3	Ļoti vāji kontrolēta.
	4	Vāji kontrolēta, individuālo spēju līmenī.
	5	Apmierinoša.
	6	Gandrīz laba.
	7	Laba.
	8	Ļoti laba, muzikāla.
	9	Teicama. Jūtama radoša pieeja.
	10	Izcila.

3. Atskaņojuma mākslinieciskais sniegums. Satura atklāsme, tēlainība, forma, stila un rakstura atbilstība, uzstāšanās emocionālitate, artistiskums, frāzējums.	3	Ļoti vāji atbilstošs saturam, komponentu pielietojums neprecīzs un patvaļīgs.
	4	Nestabils, vairāki komponenti pielietoti aptuveni un neprecīzi.
	5	Kopumā saprotams un apmierinošs, tomēr dažu komponentu kvalitāte nav pietiekama.
	6	Mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi kopumā pielietoti pareizi, tomēr sniegunā pietrūkst brīvības un pārlicības.
	7	Mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi kopumā pielietoti skaidri un precīzi, sniegums samērā pārlicinošs.
	8	Mākslinieciskais sniegums atbilst autora iecerei, ir skaidrs un precīzs, komponentu pielietojums sabalansēts.
	9	Mākslinieciskais sniegums atbilst autora iecerei, ir pārlicinošs, skaidrs un precīzs, komponentu pielietojums harmonisks, jūtama radoša pieeja.
	10	Mākslinieciskais sniegums spilgts un brīvs, ir sekots ne tikai autora iecerei, bet piedāvāts savs oriģināls skatījums.

Valmieras mūzikas skola
Izglītības programmas „Instrumentālā mūzika”, apakšprogramma „Pūšaminstrumentu spēle”
Tehniskā pārbaudījuma programmas prasības.

Metāla pūšaminstrumenti

1. 1. - 2.klases audzēkņi tehnisko pārbaudījumu nekarto, bet mācību gada laikā klasē apgūst mažora gammas, pieļaujama atkāpe, ja instrumenta spēles pedagogs uzskata, ka audzēknis ir attiecīgi sagatvots tehniskā pārbaudījuma prasībām, tad uzstāšanās pieredzes iegūšanā audzēknis drīkst kārtot tehnisko pārbaudījumu.
  - 1.1. Trompete, alta rags, mežrags, eifonijs apgūst Do, Sol, Fa mažorus.
  - 1.2. Trombons un tuba Sib, Fa, Mib mažorus.
2. Harmoniskais un melodiskais minors tiek spēlēti tikai sākot ar 3. klasi.
3. Hromatisko gammu, dominantseptakordu un ievadseptakordu apgūst 5.-6.klase mācību gadā speciālītātes nodarbībās.
4. 1.semetra tehniskajā pārbaudījumā spēlē bemolētās gammas, 2. semestrī - diezētās gammas.
5. Tehniskā pārbaudījuma prasības:
  - 5.1. 3.klasē spēlē mažora un paralēlā minora gammas, 5/3 un arpedžo ar 2 zīmēm, kā arī visas attiecīgo alterācijas zīmju mažora gammas līdz 2 zīmēm.
  - 5.2. 4.klasē spēlē mažora un paralēlā minora gammas, 5/3 un arpedžo ar 3 zīmēm, kā arī visas attiecīgo alterācijas zīmju mažora gammas līdz 3 zīmēm.
  - 5.3. 5.klasē spēlē mažora un paralēlā minora gammas, 5/3 un arpedžo ar 4 zīmēm, kā arī visas attiecīgo alterācijas zīmju mažora gammas līdz 4 zīmēm.
  - 5.4. 6.klasē spēlē mažora un paralēlā minora gammas, 5/3 un arpedžo ar 4 zīmēm, kā arī visas attiecīgo alterācijas zīmju mažora gammas līdz 4 zīmēm.
6. Trombona un tubas Sib mažors tiek pielīdzināts trompetes Do mažoram.
7. Metāla pūšaminstrumenti tehniskajā pārbaudījumā gammas spēlē astotdaļās ar pagarināto pamattoni.
8. Gammas atskaņo vienā vai divās oktāvās. Ja vecāko(5:6.kl.) klašu audzēkņi gammu nevar izspēlēt divās oktāvās, tad vienu oktāvu pagarina spēlējot uz augšu līdz 4.pakāpei, vai arī pagarina spēlējot lejup līdz 5. pakāpei.
9. Gammas, trijskaņus un arpēdžijas izpilda detašē(*detache*) un legāto(*legato*) skaņveides paņēmienos.
10. Gammu atskaņošanas tempa minimālās prasības:

Klase	Gammas temps ceturtdaļnotīs	5/3 un arpēdžijas pa 3 un 4
3.klase	I=76	I=104
4.klase	I=88	I=116
5.klase	I=96	I=126
6.klase	I=104	I=152
11. Pirms tehniskā pārbaudījuma audzēknis vai audzēkņa pedagogs norāda savu izvēlēto tempu gammu atskaņošanai, bet tas nedrīkst būt zemāks par minimālā tempa prasībām attiecīgajai klasei.
12. Tehniskajā pārbaudījumā tiek atskaņota viena etīde.
13. Tehniskajā pārbaudījumā tiek ietverta lasīšana no lapas.
14. Tehniskajā pārbaudījumā 4.-6.kl. audzēkņi, iepriekš informējot un norādot konkrētus skaņdarba posmus, atskaņo pūtēju orķestra skaņdarbu partiju balsis.

Koka pūšaminstrumenti

15. 1. - 2.klases audzēkņi tehnisko pārbaudījumu nekarto, bet mācību gada laikā klasē apgūst mažora gammas, pieļaujama atkāpe, ja instrumenta spēles pedagogs uzskata, ka audzēknis ir attiecīgi sagatvots tehniskā pārbaudījuma prasībām, tad uzstāšanās pieredzes iegūšanā audzēknis drīkst kārtot tehnisko pārbaudījumu.
16. Harmoniskais un melodiskais minors tiek spēlēti tikai sākot ar 3. klasi.
17. Hromatisko gammu, dominantseptakordu un ievadseptakordu apgūst 5.-6.klase mācību gadā speciālitātes nodarbībās.
18. 1.semetra tehniskajā pārbaudījumā flautas un saksofoni spēlē diezētās gammas, 2. semestrī - bemolētās gammas.
19. 1.semetra tehniskajā pārbaudījumā klarnetes spēlē bemolētās gammas, 2. semestrī - diezētās gammas.
20. Tehniskā pārbaudījuma prasības:
  - 20.1. 2.klasē spēlē mažora gammu, 5/3 un arpedžo ar 1 zīmi.
  - 20.2. 3.klasē spēlē mažora un paralēlā minora gammas, 5/3 un arpedžo ar 2 zīmēm, kā arī visas attiecīgo alterācijas zīmju mažora gammas līdz 2 zīmēm.
  - 20.3. 4.klasē spēlē mažora un paralēlā minora gammas, 5/3 un arpedžo ar 3 zīmēm, kā arī visas attiecīgo alterācijas zīmju mažora gammas līdz 3 zīmēm.
  - 20.4. 5.klasē spēlē mažora un paralēlā minora gammas, 5/3 un arpedžo ar 4 zīmēm, kā arī visas attiecīgo alterācijas zīmju mažora gammas līdz 4 zīmēm.
  - 20.5. 6.klasē spēlē mažora un paralēlā minora gammas, 5/3 un arpedžo ar 4 zīmēm, kā arī visas attiecīgo alterācijas zīmju mažora gammas līdz 4 zīmēm.
21. Koka pūšaminstrumenti tehniskajā pārbaudījumā gammas spēlē astotdaļās.
22. Gammas, trijskaņus un arpēdžijas izpilda detašē(*detache*) un legāto(*legato*) skaņveides paņēmienos.
23. Gammu atskaņošanas tempa minimālās prasības:

Klase	Gammas, 5/3 un arpēdžiju temps cetrtdaļnotīs	
	flauta, saksofons	klarnete
2.klase	l=54	l=44
3.klase	l=76	l=54
4.klase	l=92	l=70
5.klase	l=100	l=82
6.klase	l=112	l=100

24. Pirms tehniskā pārbaudījuma audzēknis vai audzēkņa pedagogs norāda savu izvēlēto tempu gammas atskaņošanai, bet tas nedrīkst būt zemāks par minimālā tempa prasībām attiecīgajai klasei.
25. Tehniskajā pārbaudījumā tiek ietverta lasīšana no lapas.
26. Tehniskajā pārbaudījumā tiek atskaņota viena eņģe.
27. Tehniskajā pārbaudījumā 4.-6.kl. audzēkņi, iepriekš informējot un norādot konkrētus skaņdarba posmus, atskaņo pūtēju orķestra skaņdarbu partiju balsis.
28. Tehnisko pārbaudījumu vērtē pedagogu komisija vismaz no trim pedagogiem. Gala vērtējums tik izlikts no aritmētiski vidējā rezultāta summējot vērtējumus visos paredzētajos komponentos. Tehniskais pārbaudījums tiek vērtēts vadoties pēc „**Vērtēšanas kritēriji tehniskajos pārbaudījumos un eksāmenos**”.